

ρευμάτων που του έδωσε ο πατέρας του. Επομένως, συνάγεται ότι ο χειράφετος έπρεπε να επιστρέψει το εμπορικό κεφάλαιο που του είχε δώσει ο πατέρας του, ώστε να λάβει αργότερα στο ακέραιο το κληρονομικό του μερίδιο, διαφορετικά δα συνεισφερόταν στην κληρονομία².

στ. 21-22 Έγγραφο αναγνωρίσεως χρέους, που δεν μπορεί να παραγραφεί («ἐν παντὶ καιρῷ»), του οποίου η σύνταξη επιβάλλεται από το Κριτήριο στον ανήλικο, είναι δηλ. ενοχή ἔξ ἀποφάσεως³.

1. Βλ. ΕΚΣ, σσ. 209-210. Για τις προϋποδέσεις κτήσης της ιδιότητας του εμπόρου, βλ. ὥ.π., σ. 177
2. Βλ. ὥ.π., σσ. 211-212.
3. Για τις ενοχές ἔξ ἀποφάσεως βλ. ὥ.π., σσ. 188 (α'), 190 (δ').

24

1760/VI/19
χ. Ιωάννη Αδάμη

978/φ 13v

**Απόφαση οριστική. Αναδοχή χρέους. Αρχή *pacta sunt servanda*.
Ομολογία. Προσεπίκληση αρχικού οφειλέτη.
Προδεσμία για εκπλήρωση.**

// 1760. μηνὶ Ιουνίῳ 19: εἰς Σιμπῖνι.

²/ || *Kα*|| τέμπροσθεν ἡμῶν, ἐπάρρησιάσθη ὁ κὺρ Γιαννάκης Τζήγγου,³ / μὲ τὸν κὺρ Πέτρον Λούκα, πρωτεστάρωντας μὲ τὸ πότουρόν⁴ / του καὶ ζητῶντας κρίσιν, νὰ τοῦ κάμωμεν, ἔστωντας νὰ τοῦ⁵ / ἐχρεωστοῦσε μὲ Όμολογίαν ὁ Δημήτρης Βοϊκου F 272. μὲ⁶ / διάφορον καδῶς διαλαμβάν(ει), τά ὅποια ἐπιάσθηκεν καὶ ὑπο⁷/σχέδηκεν ὁ ἄνωδεν κὺρ Πέτρος νὰ τοῦ τὰ πλερώσῃ ἄς πρα κα⁸/λὰ διὰ τὸν Δημήτρην Βοϊκου, καδῶς καὶ ἐκ στόματός του τὸ ώμο⁹/λογᾶ καὶ δὲν τὸ ἀρνεῖται, μάλιστα ὅποῦ τὸν ἔχ(ει) καὶ σύντροφον¹⁰ / αὐτὸν τὸν Δημήτρην, Λοιπὸν ἐπειδὴ κατά τὸν νόμον ὅποι(ος)¹¹ / ὑποσχεδῆ μίαν φοράν, πλέον δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ἀδετᾶ¹² / τὴν παρόλαντον, ἐκρίδη δίκαιον νὰ σταθῇ εἰς τὴν ὑπόσχεσίντου¹³ / καὶ νὰ πλερώνῃ, καὶ ὅσον διὰ τὴν πρόφασιν ὅποῦ λέγουν πῶς¹⁴ / νὰ ἐκήρυξαν τὸν ἄνωδεν Δημήτρην διὰ μ<ο>υφλούξην, μέ τὸ νὰ¹⁵ / εἶναι ἄλλη ὑπόδεσις, ἢν δελήσουν, ἃς ἔξετάζωνται, καὶ ἃς κρέ¹⁶/νωνται περὶ τούτου, ἐὰν βεβαιωδῆ τοιούτης λογῆς, διότι τοῦτο δὲν¹⁷ / ἡμπορεῖ νὰ χαλάσῃ τὴν γενομένην ὑπόσχεσιν, καὶ ἔστω τό¹⁸ / παρόν διὰ ἐνδ(ει)ξιν ἐν παντί κριτηρίῳ.

¹⁹⁻²²/ τζουνανού μαρκού προιεστως [μον.], Κωνσταντήνο<ς> Μανόλη, Ιωάν(νης) ἀδάμη, κ<ι>ρηακις γρηγορη(ου), δωμᾶς βελερᾶς πρ.

²³/ Ἐστωντας νὰ διαβαστῇ τὸ παρὸν δελιμπεράτον, ὁ κὺρ Πέτρος²⁴ / δὲν

π(εί)δεται καθ' ὅλου, καὶ ἐναντιώνεται βάνωντας καὶ τὸ πότουρον²⁵/ καὶ ξητὰ διωρίαν, ἵως νὰ ἔλδῃ ὁ χρεώστης Δημήτρης ἀπό τὸ Λαζά²⁶/ρέτο, ὅμως τον δίδεται διωρία[ν] ἵως 15. ἡμέρας ἀπό τὴν σήμερον²⁷/ νὰ ἔχῃ νὰ τὰ πλέρωνη τὰ ἄνωδεν, ταγμένα:

στ. 2-10 Εκκαθαρισμένη απαίτηση από ληξιπρόδεσμη χρεωστική ομολογία. Στερητική αναδοχή χρέους¹ από τον σύντροφο του οφειλέτη καταρτίσμηκε προφορικά –«ἐπιάσθηκε (δεσμεύτηκε, ίσως με σημείωση στην αρχική χρεωστική ομολογία) καὶ ὑποσχέθηκε». Αποδεικνύεται με την ομολογία του εναγομένου κατά την ακροαματική διαδικασία.

στ. 10-13 Απόφαση «κατὰ τὸν νόμον»: ενν. κατά τη νομική αρχή που ισχύει γενικά². Θεμελίωση της κρίσης στην αρχή *pacta sunt servanda*.

στ. 13-17 Στην ένσταση του εναγομένου ότι ο οφειλέτης έχει κηρυχθεί σε πτώχευση (ενδεχομένως στη Βλαχία), το Κριτήριο αποφαίνεται ότι αυτή είναι άλλη υπόδεση, την οποία δεν γνωρίζει. Εμμένει στην εξόφληση του χρέους, δεδομένου ότι ο εναγόμενος μπορεί να μετάσχει στην πτωχευτική διαδικασία βάσει της αποφάσεως. Συνάγεται, επομένως, το δικαίωμα αναγωγής του αναδεχόντος το χρέος.

Την εποχή που εκδόθηκε η απόφαση, η πτωχευτική δίκη κατά μέλους της Κ ανήκε καθ' ύλην στην αρμοδιότητα του Κριτηρίου της. Για να δηλώνει αυτό άγνοια, σημαίνει ότι είτε είχε γίνει είτε βρισκόταν σε εξέλιξη πτωχευτικός συμβιβασμός στη Βλαχία, όπου επίσης ασκούσε ο οφειλέτης εμπορική δραστηριότητα³.

στ. 23-27 Αίτηση για αναστολή εκτελέσεως της αποφάσεως και προσεπίκληση του αρχικού οφειλέτη, που βρίσκεται σε συνοριακό λοιμοκαδαρτήριο. Αυτή απορρίπτεται, αλλά παρέχεται προδεσμία προς εξόφληση.

1. Βλ. γενικά ΕΚΣ, σσ. 190-191.
2. Η εγγραφή καταχωρήθηκε από τον I. Αδάμη κατά τη χρονική περίοδο που μετέφραζε τα δέσμια των Σαξόνων, γι' αυτό ενδεχομένως προσέδεσε το «κατὰ τὸν νόμον», ως δεωρητικό υπόβαθρο του σκεπτικού της αποφάσεως. Η υποχρεωτικότητα των συμφωνιών, όμως, ήταν πράγματι το δεμέλιο του συναλλακτικού δικαίου της Κ, εξ ού και η ανυπαρξία του δεσμού της παραγραφής και της αποσβεστικής προδεσμίας που προβλέπονταν στο τοπικό δίκαιο. Πρβλ. I. Αδάμη, Σαξονικά Στατοῦτα, 3.1.3, σ. 41: «Ἀποφασίζομεν ἐνδάδε κοινῶς, ὅτι νὰ δὲν ἔχῃ ποσῶς κανένας ἀδειαν καὶ δέλημα νὰ ἀδετᾶ καὶ νὰ ἀνατρέπῃ, ἢ νὰ ἐναντιώνεται εἰς τὰ Πάκτα, ἥγουν εἰς τὴν συμφωνίαν καὶ Ὄμολογίαν του καὶ συναλλάγματά του, ὅποῦ μίαν φορὰν ἔστερξεν, καὶ οὕτως νὰ ἀπατᾶ καὶ νὰ γελᾶ τὴν Σπουδοποιίαν».
3. Οι πιστωτές του οφειλέτη πρέπει να κατοικούσαν στη Βλαχία, οπότε προσέφυγαν στο κατά τόπον αρμόδιο δικαστήριο ή σε αιρετοκρισία, για την οποία βλ. ΕΚΣ, σ. 209.

